

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohie cl. I. și II. pe un an 5000 Lei Parohie cl. III. 4000 Lei Parohie sub clasă 3000 Lei Pentru particulari 1500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITI PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concure de prof. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1600. La celelalte publicații 1 cm. □ 20 Lei</p>
---	--	---

Biserica Maica Neamului

Pământul scaldat de apele liniștite ale Dunării și alintat de zefirul Carpaților a fost leagănul care a ocrotit primele zile ale copilăriei neamului românesc, iar codrii tainici au fost alihătorii necazurilor și durerilor ce s'au abătut, din plin, asupra lui. Noi, Români, putem fi mândrii, că suntem singurul și cel dintâiu popor născut creștin pe aceste frumoase și îmbelșugate meleaguri. Dela noi sămânța binecuvântată a Evangheliei lui Hristos s'a răspândit și la popoarele ce s'au așezat mai târziu în vecinătatea noastră.

Fiind un popor creștin din naștere este și natural ca firea românului și toate formele de manifestare ale sufletului lui să fie inspirate și pătrunse adânc de acest duh creștin. Din cele mai vechi timpuri între Biserică și Neam, începând dela Domnul țării și până la cel mai modest cetățean, s'a încheșat o strânsă și nedespartită legătură sufletească. Toate legile și poruncile pe care le dădea stăpânirea, erau străbătute de duhul creștin. Acest duh l'a ajutat să treacă prin toate greutățile și încercările ce se abăteau asupra lui.

Credința creștină se evidențiază atât de bine în obiceiurile, zicătorile, cântecele și în toate manifestările sufletești ale poporului român. Ea a făurit conștiința în unitatea neamului făcând legătura sufletească între românii de pretutindenii, luminându-i „că tot un neam sunt și odată descălecați” și „dintr'o fântână au izvorit și cură”.

În vremurile de restriște bisericuțele de lemn, ascunse în desișul codrilor, erau izvoarele nescocate unde strămoșii noștri găseau alinare și luau îmbărbătare spre a putea învinge greutățile ce-i apăsa. Iar preoții erau îndrumătorii și adevărații conducători ai poporului obidit. În unele părți nici îmbrăcămintea nu-i deosebea

de a țărănilor, căci mâna preotului, care în sărbători binecuvânta, peste săptămână ținea coarnea plugului spre a câștiga pâinea familiei.

Preoul a fost legat cu trup și suflet de grijile, navoile și durerile satului și a credincioșilor.

El aducea cu multă osteneală, în dăsași cărți și manuscrite trebuitoare pentru nevoile bisericii și poporului. Pe aceste cărți mâna lui tremurândă avea să însemneze întâmplările mai importante ale vremii, cari constituie azi frânturi prețioase din trecutul neamului.

O bună parte din istoria poporului nostru este rodul frământărilor ce veacuri al fetelor bisericesti. Nu numai mitropolii și vlădicii ci chiar și simpli preoți au fost vrednici sfatuitori și îndrumători chiar și ai voevozilor și domnitorilor români. E de prisos să insistăm asupra rolului avut de marii noștrii ierarhi a căror merite în lupta pentru propășirea neamului sunt cunoscute tuturor, ci voiu aminti numai câteva nume de preoți cari au avut nu numai un rol de sfetnici ai Domnitorilor, ci s'au pus chiar în fruntea oștirilor pentru a scăpa țara de jugul dușmanilor.

Așa însemnările vechi ne spun lucruri minunate despre înălțătoarea contribuție a vestitului Popa Stoica din Fărcaș, mâna dreaptă a lui Mihai Viteazul, care a scăpat poporul chinuț și sărăcit de prădalnicii Turci de peste Dunăre¹⁾.

Pentru a scăpa țara de jugul turcesc, înțeleptul voevod, întră în alianță cu mai multe țări creștine și organizează oastea pe care o puse sub ascultarea căpeteniilor ca Frații Buzești, Banul Mihalcea, Baba Novac, dar în fruntea lor era Popa Stoica din Fărcaș, pe care Mihai Viteazul îl socotea mai înclinat spre vitejie decât spre preoție.

¹ Cf. N. M. Popescu, Preoți de mir adormiți în Domnul, Buc. 1942.

Popa Stoica primi deslegare, dela mitropolitul țării, — să iasă din miliția lui Hristos și să se înroleze în miliția lui Mihai ca să scape țara de păgâni. Mihai îl făcu Agă, adică comandant de infanterie cu care trecu Dunărea și cucerii Nicopole.

Dar minuni de vitejie a săvârșit în grelele lupte dela Călugăreni, când Turcii au fost înfrânți și aruncați peste apa Neajlovului.

În anul 1597 Aga Fărcaș trecu din nou Dunărea și cucerii Vidinul, de unde s'a întors cu pradă bogată. După ce Mihai Viteazul cucerii Ardealul și făuri, pentru scurt timp, cea dintâi unire a provinciilor românești, numi pe Aga Fărcaș, cârmuitor al cetății Făgărașului.

Sfârșitul lui nu se cunoaște, dar numele a inspirat pe preotul D. Bolintineanu și vitejia lui a intrat în legende și cântecele poporane,

Cronicele vechi fac amintire de un alt preot Lupu, nepot al lui Iugo Vodă, care a fost cel mai iscusit conducător al oastei românești din părțile Maramureșului, în răscoala pentru libertatea Ungariei (1699). Tot Popa Lupu Șandru în sufletul căruia au reînviat virtuțile strămoșești, a pornit în fruntea poporului împotriva Tătarilor cari au dat foc și au pustiit în calea lor regiunea Sătmarului. Românii cu priviri de vultur, au tăiat copacii, lăsându-i numai în coaje, pe care i-au prăvălit împreună cu stâncile peste Tătari zdrobindu-i pe toți, rămânând în viață numai șase tătari cari au fost lăsați să se întoarcă acasă să povestească cele întâmplate. De atunci n'a mai călcat picior de Tatar prin Maramureș, iar strămtoarea Borsei unde s'au dat luptele poartă până azi numele de: „strâmtura Tătarilor“².

Preotul Lupu Șandru, conducătorul acestei lupte, și-a jertfit mândra lui fată, o tânără muncenică a neamului nostru, care a dus pe tătari în cursa pregătită de Români.

Alte însemnări ne amintesc de un preot Panait, sprijinitorul — pornirii lui Tudor Vladimirescu, care cerea drepturi pentru tot poporul. Preotul Panait înseamnă într'o condică data când șirurile de panduri ce purtau steagurile ostășești, cu sfinții Gheorghe și Teodor patroniilor, au poposit pe câmpia Cotrocenilor, (18 Martie 1821).

Această mișcare cerea dreptate pentru toți și avea să trezească la o viață nouă Neamul Românesc.

Din însemnările preotului Panait se vede limpede că preoțimea vedea în pornirea lui Tudor, o mișcare pornită din sufletul poporului

obidit și numeros împotriva ciocoilor străini de neam și de năzuințele poporului.

E de prisos să mai înșirăm încă multe asemănătoare însemnări cari fac amintire de nume preoțești cari erau cu toată inima și sprijineau mișcarea pornită de Domnul Tudor pentru binele poporului, ai căror conducători firești erau ei.

Din cele înșirate mai sus, și din multe alte dovezi pe care din lipsă de loc nu le putem aminti — putem spune că Biserica strămoșească a hrănit și a cimentat conștiința noastră națională. „Biserica și Poporul“ au constituit două elemente inseparabile, care s'au înfrățit până la contopire, iar credința a devenit trăsătura fundamentală a firii românului.

Pe bună dreptate cel mai mare poet al nostru Mihail Eminescu, definește biserica noastră cu expresia „Maica Neamului“, maica alinării, puterea întăritoare și cel mai temeinic scut al românismului.

Dacă trecutul ne-a arătat că biserica strămoșească a fost toiagul de care s'a sprijinit ființa Neamului nostru, pentru viitor datoria fiecărui român este să se apropie de adevărata noastră credință ortodoxă.

Pr. Prof. Virgil Turcan

Bietul funcționar... muncitor intelectual.

Fiecare om major și sănătos, care are rațiunea și mândria de a trăi prin sine, nu animalicește întreținut de altul — stăpân, — lucrează.

Se împarte populația lumii, ca și a oricărei țări în următoarele categorii de muncitori: 1. *Muncitor intelectual*. 2. *Muncitor manual*, care poate fi industrial și agricol și 3. *Comerciantul*, pe carele nu-l putem grupa exact în nici una din aceste categorii. Căci cu intelectul lucrează pentru a-i fi profitul nett mai mare, iar cu mâinile se ostenește în a plăti costul mărfii, adusul ei și aranjarea cu desfacerea.

Luăm acum pe rând fiecare dintre acești muncitori și-l comentăm în muncă și în greutățile formării profesiei:

Muncitorul intelectual, pentru a se forma pune un dublu capital: material și intelectual-nervos.

Intelectualul ieșit din categoria muncitorului manual agricol, sau industrial știe cu câtă greutate și-a plătit taxele școlare și întreținerea în școli,

Părinții și-au luat bucata de pâine dela gură și haina călduroasă, sau frumoasă de pe corp și au dat-o pentru cel din școală.

Și bruma de pământ, sau alte bunuri moștenite, ori agonisite le-au vândut tot pentru el.

Intelectualul a pus deci în pregătirea sa profesională acest dublu capital material și intelectual pe lângă multe suferinți și privațiuni din partea sa și a părinților.

Adăugăm la acestea timpul lung de pregătire, în medie cam 16 ani, un sfert dintr'o viață bună.

Considerând acum munca pe care o depune în Stat și aici îi punem primul, pe lângă iertarea excepțiilor.

Munca lui este muncă de creier, de materie cenușie — cea mai superioară din corpul omnesc.

În muncă de intelectual zace partea primă a îmbunătățirii și lungirii vieții omenești, căci aici întră savantul și invenția, rezultate ale creierului.

Am zis și lungirea vieții, dar aceasta este un dar divin, nu rezultat al muncii pământești, căci deși se înmulțesc descoperirile și savanții, tot mai scurtă e viața.

Pare în aparență munca de intelectual mai ușoară, dar e în realitate mai grea.

În munca lui, sufletul și corpul sunt împreună concentrate. Iar aceasta aduce scutirea de viață.

Disciplina de funcționar, de exemplu, față de cea a muncitorului agricol, ori comerciant — excepție muncitorul industrial — este mare și grea.

Nici animalul nu voește pâinea bună dela stăpân, dar cu voința sa supusă altei voinți și preferă foamea, dar în libertate.

Libertatea e doar cel mai mare dar ceresc dat omului.

Viața de societate însă aduce omului această privațiune în schimbul altor avantagii.

Iar o societate se conduce de muncitorul intelectual, ca și corpul de cap.

Muncitorul manual, industrial, sau agricol, pentru pregătirea lui nu irosește un capital material prea mare, căci îi dă hrana patronul și nici intelectual, căci lucrează după planul compus de intelectualul din industrie.

Cât privește timpul, el este de cca 3-4 ani și apoi la vârsta de 17 ani, el poate trăi prin sine.

Lucrul manual al acestuia obosește o singură parte din om: corpul.

Cu sapa în mâini pe ogor, gândul îți poate fi liniștit, ori zbura în altă parte.

Experiența aceasta noi o avem, căci am ieșit din glie și nu ne rușinăm de muncă.

Iar ușurarea muncitorului manual o aduce tot intelectualul cu invenția mașinei, întocmirea planului și dirijarea cu coordonarea muncii.

Comerciantul, — vorbesc de cel dornic de îmbogățire rapidă, și cari astăzi nu sunt puțini — profitând de greutatea vremii și lipsa materiilor, este astăzi fericitul vremii, prin marfa dosită și vândută înzecit.

Nu insistăm asupra muncii lui și a profitului, căci o știe el întâiu și apoi fiecare.

Lupta se dă astăzi, ca și oricând între agricultură și industrie, comerciantul fiind mediatorul.

Și astăzi s'a îndeplinit o dreptate între aceste două munci manuale agricultura și industria, căci metrul de grâu, de exemplu este 40-50.000 Lei și bucata de stofă (metrul) tot cam așa.

Lupta de prețuri între ei este egală, dar ce face funcționarul, care cade în lupta dintre acești doi, nefiind nici agricultor, nici industriaș, nici comerciant profitor, și cum am văzut și el muncește din greu?!

Muncitorului manual a început a i-se face cuvenita dreptate, dându-i-se drept la viață omenească, cum dorește și Biserica de veacuri, și apreciindu-i-se osteneala. El tot cere astăzi pe drept 3-4000 Lei pe zi, dacă nu e maestru, când primește mai mult.

Celui din industrie i-se dă justul ajutor de a putea trăi din câștigul bun al patronului.

Dar mulțimea funcționarilor, în medie binevoitoare cu cca 2000 Lei la zi, așteaptă cu înfrigurare și cu încredere mărirea salariului, recompensa muncii sale, pentru a putea trăi și el.

E necesară o bună armonie între toate aceste categorii de munci, căci toți formează un tot unitar și indispensabil.

Și recurgând în pilde amintim învățătura din „Jejunus stomachus”, când membrele corpului au făcut grevă și nu au mai voit să lucreze numai pentru stomac, care stă și adună...

Când însă a murit stomacul, au murit și ele...

Dar până la această armonizare, gândul ier-nii ce se apropie, — lemnele necesitându-i salariul unui sfert de an — și scumpirea extraordinară a hranei, îl face să-și plângă grija:

Doanne mic mai e salariul

Și-i muncit bată-l amarul!

Ilie Câmplanu

O plagă socială

Așa se intitula un articol, nesemnat, de propagandă antialcoolică, apărut în numărul de 9 Sept. 1945 al „Foi Diecezane“ din Caransebeș.

De vreme ce și eu subsemnatul, de cam un sfert de veac, mă ocup cu problema combaterii alcoolismului, fie-mi permis să fac unele observări în legătură cu articolul anonimului meu coleg.

Înainte de toate, un propagandist antialcolic trebuie să-și fie în clar, ce anume vrea să combată, sau consumul de alcoolice peste tot, sau numai excesul lui, cu alte cuvinte, țintește el să-i aducă pe auzitorii săi la abținerea totală de alcool, sau se mulțumește cu simpla cumpătare, așază temperanță, în băutura.

Din articolul citat nu reese la ce anume ținde anonimul meu coleg.

Mai ușoară și mai comodă e propaganda pentru cumpătare, în prima linie pentru că un astfel de propagandist își rezervă libertatea de a gusta el însuși două sau trei sau patru pahare de alcoolice, fără a se expune reproșului că își calcă el însuși principiul, câtă vreme încă se poate ține în picioare. Mai e comodă și pentru auzitorii lui, căci fiecare dintre cei ce aclamă discursul de propagandă pentru cumpătare are și el libertatea să plece dela conferință deadreptul în bodegă și să se răcorească cu patru sau cinci sau șase pahare, având deplină conștiință că a rămas în limitele temperanței, câtă vreme a putut ieși din bodegă pe picioarele proprii.

După convingerea și experiența mea, o propagandă pentru cumpătare are un efect de aproape zero. Nu am zis chiar zero, ci aproape zero, căci propagandistul temperanței câștigă totuși iluzia că a făcut ceva, și acesta e unicul efect.

Un preot care vrea să obțină un succes pozitiv trebuie să facă propaganda abținerei totale. Pentru acești preoți cari sunt hotărâți să lucreze pentru stărpirea nespuse de marelui rău al alcoolismului, scriu aceste rânduri.

Preotul chiar numai după o scurtă activitate, se va putea convinge că cea mai mare parte a păcatelor se comit după gustarea de ceva alcool prin care balanța morală a fost deschilibrată și judecata conștiinței mituită.

Dacă credincioșii preotului ar respecta preceptele Coranului, atunci sarcina preotului ar fi foarte simplă. Coranul poruncește categoric abținerea totală. Sura V vers 92 și 93 glăsuiește:

„O voi ce credeți, vinul, meisirul, idoli și săgețile sunt uriciuni din făpturile lui Satan, deci ferți-vă de ele, ca să vă meargă bine. Satan voește să arunce între voi dușmănie și ură prin vin și meisir și să vă abată dela gândul spre Dumnezeu și dela rugăciune“. (Lămuresc că meisirul e un joc de bazar și săgețile uneltele acestui joc).

Cum însă noi avem în Sf. Scriptură învățături și mai bune, preotul, pentru convingerea sa, va face bine să mediteze asupra celor ce privesc problema noastră.

Pilda sămănătorului (Marcu 4, 14-19) vorbește despre sămănarea pe un pământ plin de spini cari înăbușă sămânța cea bună. Pământul în sine ar fi bun dar spinii îl strică. Rău gospodar ar fi acela care ar tot sămăna acolo fără a-l curăți întâi de spini. Sunt multe suflete în turma preotului cari ar fi un pământ bun pentru sămănarea cuvântului, dar pofta de alcool înăbușe cuvântul. Rău, foarte rău gospodar în ogorul Domnului e acel preot care nu stârpește întâi spinii alcoolului din sufletele credincioșilor săi, ci crede că s'a achitat de datoria sa lăsând spinii în voia lor și sămănând cuvântul an după an, fără a vedea și fără a face vre-o ispravă.

Sf. Scriptură mai învață în Matei 5, 30: „Dacă mâna ta cea dreaptă te smintește, taie-o și aruncă-o dela tine; căci mai bine îți este ca să piară unul din membrele tale și ca nu tot corpul tău să se ducă în gheenă“. Origen a înțeles acest text ad literam și și-a tăiat unul din cele mai prețioase membre ale corpului pentru că îl ispita la păcat. Preotul nostru va înțelege textul mai bine și va învăța pe credincioșii săi: „Dacă din pofta de alcool vă vin ispitele de păcat (și vai ce păcate nasc din alcool), atunci tăiați deodată această poftă și aruncați alcoolul dela voi“. Preotul va trebui însă să mai zică: „Pentru a vă arăta că renunțarea totală la alcool este cu putință și nu e nici grea nici stricăcioasă, ci dimpotrivă foarte folositoare în toate privințele, iată eu însumi m'am lepădat cu totul de alcool ca să mă fac vouă exemplu pentru ca să aruncați și voi paharul care v'a smintit de atâtea ori“.

Sf. Scriptură arată că chiar un mic paharel de vin ajunge pentru a întuneca mintea unor oameni cu răspundere. Ea interzice deci preoților în funcție precum și regilor și domnitorilor de a bea alcool (Levitic 10, 9-11 și Eccl. 31, 4-5). Și cum un preot adevărat totdeauna trebuie să se considere ca fiind în funcție de a observa ținuta celor din jurul său și de a le da povețe conform cuvântului lui Dumnezeu, urmează că preotul totdeauna tre-

bue să fie cu mintea absolut clară și neturburată de alcool.

Am salutat și mi-a plăcut în articolul fratelui meu anonim promisiunea că „Preotul va lupta pentru combaterea alcoolismului”. Mult mai bine mi-ar fi plăcut constatarea că preoții luptă deja de o sută de ani în această direcție. Cu totul altfel ar fi astăzi soarta țării și a neamului nostru. Însă chiar dacă preoții de azi înainte, vor porni această luptă, ei trebuie să-și dea seama că a lupta e o încordare extremă a voinții și a puterilor pentru a învinge pe un dușman că e deci ceva de tot serios, în vreme ce propaganda cu paharul de vin sau halba de bere în mână nu e luptă ci o curată comedie.

Mi-a plăcut mai puțin și-mi face o greșală principiară, presupunând că articolul citat a fost scris de un preot, ultimul aliniat în care se zice că dacă un bețiv nu se lasă convins prin cuvinte, atunci „preotul are nevoie de sprijinul autorităților”.

Admit fără discuție că nici un bețiv nu se va lăsa convins prin cuvinte, susțin însă că mulți se vor putea îndrepta prin exemplul bun al predicatorului.

Nu admit că un preot, pentru îndeplinirea chemării sale de a îndrepta pe oameni, are nevoie de ajutorul statului. Susțin dimpotrivă că statul are neapărată nevoie de preoți conștiințioși cari știu să îndrepte pe oameni.

Statul însă nu are această putere pentru că statul operează cu măsuri coercitive exterioare în vreme ce preotul modulează însăși conștiința omului, apelează deci la interiorul cel mai ascuns al omului, până la care statul nici odată nu poate să străbată. Și oare preoții în epoca de glorie a bisericii de 2-3 secole după Christos, au apelat la ajutorul autorităților? Nici când, ci, disprețuiți și prigoniți și ascunși prin catacombe, au lucrat și au învins din puterile proprii ajutați de credința în cuvintele lui Christos: „Iată eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului”. (Mat. 28, 20). Un preot care crede și se bucură de prezența și ajutorul lui Christos poate să transforme lumea fără ajutorul statului. Dar trebuie știut că Christos ajută numai pe ai săi, numai pe acei cari îl urmează. Iar prima condiție pentru a fi urmaș al lui Christos e lepădarea de sine. Dacă însă cineva nu vrea să lăpăde nimic, nici măcar paharul de vin sau țuică sau țigaretă, atunci firește că înzadar va încerca să facă vre-o ispravă căci îi va lipsi ajutorul lui Christos.

Fie ca promisiunea „Preoții vor lupta pentru combaterea alcoolismului să se împlinească

și ca lupta să aducă izbânda lor deplină spre binele neamului și gloria Bisericii.

Dr. Octavian Scalat

Un episcop filosof

(Continuare și sfârșit)

Iată ce transformare a putut suferi acest spirit luminat, sub influența dogoritoarelor raze ale harului divin și ale mântuitoarei religii creștine. Această metamorfoză n'a fost însă bruscă, așa cum poate am fi ispitiți să credem. Multele sale opere scrise ne permit a urmări drumul ce l-a parcurs dela filosofie și templu, la creștinism și biserică. După cum însăși ne spune a început prin a fi elevul lui Platon și Aristotel: „*Ἀριστοτέλει καὶ Πλάτων τοῖς ἐμοῖς ἡγεμόνιν*”¹. Iubia atât de mult filosofia încât o socotea o adevărată religie. A celebra sacrificiile filosofia *τὰ φιλοσοφίας εὐχὴν ποιεῖται ποιεσάμενος*², este o expresie care revine de multe ori în scrisul său. Filosoful nu este numai un hierofant, ci aproape un semi-zeu³.

Conform obiceiului vremii însă, el nu rămase numai la studiul a ceea ce înțelegem noi astăzi sub filosofie — mai de mult filosofia cuprindea și armoniza în acelaș timp, toate științele. Studiază de aceea matematicile, astronomia, elocința etc.. Știința profană care pentru majoritatea Sf. Părinți a fost conducătoare spre Hristos, a fost și pentru el acelaș lucru, căci pe aripile inteligenței încerca la început să se ridice până la sursa eternă a ființelor. Pentru aceasta adeseori chema astronomia în ajutorul meditațiunii sale, întreba cerul, încerca să citească pe fruntea astrelor secretul universului și petrecea nopți întregi cu ochii ațintiți spre bolta înstelată⁴.

În felul acesta filosofia, care după definiția lui Pythagora este dragostea de înțelepciune, la condus și pe al nostru Synesius la dragostea de adevăr, bine și frumos. Așa ne explicăm de ce, chiar episcop fiind, îi plăcea a se numi „*φιλόσοφος ἱερεὺς*”⁵.

La timpul potrivit însă, după cum am văzut, a fost atât de tare încât să-și sacrifice ve-

1 *περὶ βασιλείας*, IV. (Migne, P. G. LXVI col. 1065).

2 Epist. CL. *Τῷ ἀντὶ* (Migne, P. G. LXVI col. 1352).

3 H. Druon, op. cit. pp. 184-185.

4 Epist. CV. *Τῷ ἀντὶ*, (Migne P. G. LXVI, col. 1488). În lucrarea sa *Πρὸς παιδρῶν ἐπὶ τοῦ δόξου Ἀποστολαβίου λόγος* (Migne, P. G. LXVI col. 1581 D. 1581 A) prezintă studii tematice ca cea mai sigură inițiere în filosofie. Această idee e împrumutată dela pythagoricieni și platonicieni.

5 Epist. LXII, *Τῷ ἡγεμόνι*, (Migne P. G. LXVI, col. 1408).

chile gânduri și preocupări, pentru a se dedica numai Bisericii. Trecutul petrecut în rătăcire idolatră îi va sta mereu în față și-i va biciui eventualele gânduri de mărire. Scriind preoților diecezei sale, le spune: „Deoarece Dumnezeu mi-a impus, nu ceace ași fi dorit, ci ceace a voit, îl rog să-mi conducă vieața. Ridicați pentru mine brațele voastre rugătoare la cer; faceți în toate bisericile rugăciuni pentru mine; dacă Dumnezeu nu mă va părăsi, atunci voi recunoaște că nu am coborât din înălțimile filosofiei, ci dimpotrivă că m'am ridicat mult mai sus⁶“. Iar în alt loc: „Departa de a îndrăzni să mă rog pentru popor, eu sunt cel care am nevoie de rugăciunile poporului; voi care ați așezat în fruntea voastră un om care le ignoră⁷“.

Câtă smerenie și cât pogorământ vrednic de un episcop creștin, în aceste cuvinte! Ne apropiem poate cu atitudinea aceasta, de umilința despre care vorbea cineva odată, și care cerea dela episcop imitarea gestului de spălarea picioarelor celor mai mici, cum făcuse oarecând Mântuitorul, sau de sărutare a mâinii chiar și unui preot de rând, care de multe ori poate fi un munte de perfecțiune și curățenie.

Ca episcop, Synesius avu de înfruntat uneltirile arienilor, nemernicia lui Andronicus, guvernatorul Pentapoleiei și noui năvăliri barbare. Pe toate le înfruntă cu aceeași bărbăție din trecut.

Moare între anii 413, de când nu mai avem nici o scrisoare dela el și, 431 când la sinodul din Efes apare ca episcop al Ptolemaidei Evopius⁸.

„Synesius, după cum spune Gustave Bardy⁹, nu deține vreun loc în istoria teologiei propriu zise. Improvizat episcop, ca și Sf. Ambrozie, nu a avut ca acesta nici timpul și nici ocaziunea de a studia în mod profund învățătura tradițională, și a gândi iarăși dela capăt. Ceeace ne interesează mai mult la el, e vieața interioară și desfășurarea spiritualității sale. Din acest punct de vedere oferă un exemplu aproape unic în istorie. Poate fi comparat dintr'un punct de vedere, lui Clement Alexandrinul spre pildă. Dar Clement merge mai deloc complicându-se, dela Protreptic, până la ultimele Stromate, în timp ce Synesius se simplifică. Paginile cari le-a scris despre datoriile episcopilor nu sunt numai o confesiune emoționantă prin sinceritatea lor, ele exprimă și înalta idee pe care și-o făceau oamenii culti, la începutul sec. V. despre preoția creștină și despre datoriile ei; ele

merită a lua loc alături de „De sacerdotio“ a Sf. Ioan Hrisostom și alături de câteva scrieri de același gen¹⁰“.

Diacon Nicolae Corneanu

Congresul General Preoțesc

În Jurnalul de Dimineața, dtdo 2 Octombrie a. c. citim următoarele declarații ale Păr. C. Burducea, Ministrul Cultelor, în legătură cu pregătirea Congresului General Preoțesc:

Acest congres va avea loc în zilele de 16 și 17 Octombrie a. c., ședințele urmând a se ține în sălile Adunării deputaților.

Am convocat acest congres — a subliniat părintele Burducea — ca să realizăm o pacificare totală a tuturor cultelor. Deasemenea, scopul congresului este acela de a ne consfătuim asupra tuturor greșelilor făcute în trecut, a le îndepărta și a pune la punct cu cerințele vremii, activitatea noastră bisericească.

Cu un cuvânt, în acest congres înțelegem să luptăm cu toții pentru realizarea unei biserici democratice și pentru îndepărtarea urii de rasă, de clasă și a șovinismului.

La acest congres, au fost invitați reprezenții țărilor vecine, ca împreună și cu dânsii să propovăduim pacificarea peste graniță. Să nu mai existe granițe sufletești, acele granițe pe care le creiase fascismul interesat.

Debaterele congresului vor fi purtate asupra următoarelor probleme:

Incadrarea clerului român în ordinea actuală; rolul Bisericii în refacerea țării; Biserica română și învățământul religios; legăturile Bisericii ortodoxe române cu bisericile țărilor apropiate și în special cu U. R. S. S. de care poporul nostru a fost legat în trecut și trebuie să fie legat și în viitor; Biserica ortodoxă română și celelalte culte, pentru a crea o unitate de lucru și de activitate cu acestea; activitatea uniunii preoților democrați, căreia tindem să-i spunem „uniunea preoților“, în care toți slujitorii Altarului din România să fie democrați.

Guvernul dă cel mai mare concurs pentru organizarea acestui congres, care se va ține sub înalta binecuvântare a Patriarhului Nicodim.

Congresistii vor avea la dispoziție vagoane de tren speciale și vor călători în mod gratuit. Deasemenea, a ținut să sublinieze părintele ministru, se vor organiza pentru congresiști câminie și cantine. La congres sunt invitați să participe și cântăreții bisericești. Două concerte simfonice în sala Ateneului Român vor completa programul congresului.

Biserica română, a încheiat părintele Burducea declarațiile sale, dorește să folosească prilejul congresului, pentru a păși la unificarea sufletească a întregii țări.

10 Operele lui Synesius se găsesc în colecția Abatelui Migne I. P. vol. LXVI, seria greacă; I. G. Krabinger edită apoi Elogiul chelei (Stuttgart, 1836). Egiptienele, (Sulzbach 1835) și Discursul asupra regalității (Munich 1835). Epistolele le edită R. Hercher. Epistolographi graeci, Paris, 1873, pp. 638-739. Imnele le-a editat W. Christ și M. Paronikas, Anthologia graeca carminum christianorum, Leipzig, 1871 pp. 3-23, și I. Flach, Synesii episcopi hymni metrici, Tübingen, 1875.

Traduceri: H. Druon, Les oeuvres de synésius, évêque de Ptolémaïs dans la Cyrénaïque au commencement du V-e siècle traduit entièrement pour la première fois en français et précédées d'une étude biographique et littéraire, Paris, 1878. În englezește a tradus A. Fitzgerald, Londra 1926 și 1930.

6 Epist. XI, τοῖς πρεσβυτέρους. (Migne P. G. LXVI, col. 1348).

7. Epist. XIII ἑίρω πρεσβυτέρω. (Migne P. G. LXV col. 1349).

8 H. Druon, op. cit. pag. 68.

9 Art. cit. col. 3001.

INFORMAȚII

Schit pe Muntele Semenic. Un schit asemănător cu cel de pe Muntele Mic este în construcție și pe Muntele Semenic, cu binevoitorul ajutor al U. D. R.-ului și supraveghierea Păr. Mănescu din Văliug. Numeroase și însemnate danii în vestimente, vase sfinte și icoane au dat funcționarii U. D. R.-ului.

Biserica, în stil maramureșan este aproape pe terminate și așteaptă ungere arhierască.

Când șesurile indiferentizează Divinitatea, munții spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o veste tește tãria.

Serbare la Balta Sãratã. Duminecã, în 23 Sept. a. c. s'a sfințit hala nouã, unde se prelucreazã lemnul la firma „Mundus-Borlova“ dela Balta Sãratã.

S'a mai sfințit cantina muncitorilor.

Actul sfințirii s'a sãvãrșit de cãtre P. On. D. D. protopresbiteri: Romul G. Ancușã, cons. ref. eparhial și T. Roșca preot în Caransebeș.

Pãr. consilier ref. eparhial R. G. Ancușã a vorbit în fața autoritãților și a muncitorilor, despre refacerea materialã a Țãrii și reînãlțarea omului.

La masã a mai vorbit Dl. Dr. A. Murariu președintele firmei, precum și un delegat al muncitorilor.

Prin conducerea înțelegãtoare a firmei și munca constructivã a muncitorilor s'a reușit, ca în decurs de un an sã se refacã tot cecece s'a distrus de bombardamentele rãzboiului și au luat ființã instituții pentru ajutorarea și mãrirea standardului de viațã al muncitorilor.

† **Pr. Iulian Gh. Bãlãngeanu.** Aflãm cã preotul pens. Iulian Bãlãngeanu, din Maguri, distins cu brãu roșu, a adormit intru Domnul în ziua de 11 Sept. a. c. Il însoțim pe drumul veșniciei cu: „Vecinicã pomenirea lui!“.

Mulțumitã publicã. Credinciosul parohiei a III-a din Lugoj, Dl. Dr. Alexandru Birescu medic și fost primar al orașului Logoj, fiul distins al orașului nostru în adãncã și nețãrmurita dragoste ce o poartã Bisericii noastre strãmoșești ortodoxe, a dãruit suma de 750.000 Lei, adecã șaptesutecincizecimii lei pãnã în prezent și suntem informați cã va mai dãrui încã 250.000 adecã douãsutecincizecimii lei complectãnd suma la 1.000.000 adecã un milion pentru restaurarea Bisericii istorice ortodoxe din orașul nostru.

Dumnezeu sã-i dãruiascã viațã îndelungatã atãt D-sale cãt și familiei pentru aceastã jertfã pe care a dat-o pentru înfrumusețarea acestui monumental și mãreș sfânt locaș.

Epitropia Bisericii noastre ortodoxe și preoții sãi îi aduc vile lor mulțumiri dãndu-i ca exemplu tuturor credincioșilor acestei biserici și roagã sã contribuie și alți credincioși cari se bucurã în mod deosebit din darurile lui Dumnezeu cele pãmãntești din belșug și au de toate, cãci asifel își vor aduna comori în ceri unde moștile nu le stricã și furii nu le sapã și nici nu le furã

Salariile tuturor funcționarilor publici — vor fi sporite începãnd cu 1 Octomvrie a. c. — cu 30-100%. Decretul de sporire a apãrut în Monitorul oficial.

Pãr. Dr. Sofrõn Vlad, fost rector Acad. teol. din Oradia-Timișoara a fost delegat de Min. Cultelor în

postul de șef al corpului de inspecție și conrol al învățãmântului religios.

Trupele de ocupație anglo-americane din Norvegia vor fi retrase pãnã la 15 Octomvrie a. c.

A apãrut Nr. 8-10 pe August-Octomvrie a. c. din Revista „*Altarul Banatului*“ cu urmãtorul cuprins:

Redacția: Ecumenism ortodox — Prof. Dr. G. P. Cotoșman: Autohtononia Romãnilor din Banat, — Prof. Dr. D. I. Belu: Despre personalitatea moralã. — Dr. I. G. Negurã: O cãtorie a lui Ștefan cel Mare puțin cunoscutã. — Prot. Dr. Petru Rezuș: Modernizarea religiei. — Preotul B: Probleme actuale: Indrumãri tipiconale — Dr. Marcu Bãnescu, Dr. Petru Rezuș: Comentarii: Unirea Bisericilor, Rãdãuțul și Suceava. — Arh. Dr. L. Busuioc, prof.: Lecturi morale: Claudia Procula, de A. Fr. v. Krane. — Dr. Zeno Munteanu, Dr. Petru Rezuș: Recensii și note bibliografice: Procesul Mântulorului, Zbucium pentru Biserica arboroseanã la 1870, Bucurã-Te Mireasã pururea Fecioarã, Din minunile naturii, Țãrile romãnești înainte de secolul al XIV-lea. — P. R.: Cronicã: Ședințele Sf. Sinod, Aniversare arhipastoralã, Capitularia necondiționatã a Japoniei, Conferința dela Londra. — Bibliografie Teologicã.

PARTEA OFICIALA

NOTE OFICIALE

Nr. 4532 E. S. 1945.

Casa Clerului din București cu adresa Nr. 4164/1945 ne face cunoscut urmãtoarele: În ultimul timp foarte mulți membri ai Casei, preoți și cãntãreși, se prezintã personal la sediul Casei cu cereri de împrumut pentru a-l ridica personal.

Cum casa nu are în permanențã bani pentru plãți, se întâmplã cã mulți sã facã drumul în zadar, pierzãnd cãteva zile și cheltuind zeci de mii de lei fãrã nici o rațiune.

Pentru cele arãtate mai sus, Vã rugãm sã binevoiți a aduce la cunoștința membrilor Casei Clerului ort. rom. din protoeria P. C. Voastre cã cererile de împrumut sã le înainteze prin poștã pentru a nu face un drum inutil în Capitalã. În cazul când împrumutul nu i se poate achita în ziua respectivã urmãnd cã suma aprobatã sã fie expeditã de noi prin mandat poștal.

Ceeace se comunicã P. Cuc. preoți membrii ai Casei Clerului spre știre,

Caransebeș, la 7 Septemvrie 1945.

Consiliul eparhial

Deschiderea anului școlar 1945/46 la școala eparhială de cântăreți bisericești se amână, precum urmează:

1. Inscrierile vor avea loc în ziua de 13 Octombrie a. c.

2. În ziua de 14 Octombrie a. c. se va face deschiderea solemnă a anului școlar 1945/46, iar în ziua de 15 Octombrie a. c. vor începe cursurile.

3. Elevii vor fi adăpostiți în Internatul diecezan unde vor avea numai locuință, de alimentație având ei înșiși să se îngrijească, în care scop vor aduce cu sine alimentele necesare.

Caransebeș, la 1 Octombrie 1945.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Prot. Romul G. Ancușă

Comunicat

Nr. 4976 B. 1945.

În zilele de 16 și 17 Octombrie a. c. din inițiativa Ministerului Cultelor, se va ține la București congresul general al preoților și slujitorilor altarelor din țară.

PP. CC. Protopopi și Preoți sunt invitați a lua parte la acest congres, în care se vor debata chestiuni de mare importanță, într'un număr cât mai mare.

Caransebeș, la 3 Octombrie 1945.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Romul G. Ancușă

Oficiul parohial ortodox român Fârlug

Nr. 66/1945.

În baza aprobării Ven. Cons. Eparhial Nr. 4760 E. C. 1945, Consiliul parohial ort. rom. din Fârlug publică licitație pentru darea în antepriză cu oferte închise, executarea următoarelor lucrări:

a) demolarea acoperișului turnului și a corpului bisericii.

b) înălțarea corpului bisericii cu 1.50 m. și a turlei cu 2.50 m.

c) reacoperirea turlei cu tablă, iar a corpului bisericii cu țigla solzi cu montarea jghiaburilor și a burlanelor de scurgere.

d) tencuirea și văruierea exteriorului bisericii.

e) Construirea ferestrelor și ușilor.

Licitația se va ține în ziua de 14 Octombrie orele 12, în biserică.

1) Ofertanții vor depune odată cu oferta și garanția de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de Stat.

2) Caetul de sarcini se poate vedea la oficiul parohial în orice zi.

3) Consiliul parohial își rezervă dreptul de a preda lucrarea celui maestru în care va avea mai mare încredere.

4) Licitanților nu li s'e acordă nici un fel de spese de deplasare.

5) Contractul devine obligatoriu pentru maestrul care ia lucrarea imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Cons. Eparhial.

6) Întrucât la această licitație nu se vor prezenta oferte corespunzătoare, lucrarea va fi dată în regie.

Președ. Cons. parohial
Pr. Popovici Nicolae

Secretar
Basarab Ion
dir. școlar.

AVIZ ȘCOLAR

Nr. 48/945-46

În școala normală de învățători „Ioan Popasu” din Caransebeș cursurile încep în ziua de 15 Octombrie 1945. Inscrierile elevilor promovăți în Iunie 1945 se vor face până la 30 Sept. a. c. prin achitarea taxelor de mai jos:

I. Taxa de alimente este pentru solvenți de 130.000 lei, plus alimente în natură.

II. Taxa de înscriere este de 30.850 lei.

La înscriere toți elevii vor achita jumătate din taxele dela punctul I și în întregime taxele dela punctul II, iar a doua jumătate a taxelor dela punctul I se va achita la 9 Ianuarie 1946.

Fiecare elev la înscriere va achita și taxa de 200 lei pentru Policlinica școlară.

Elevilor, care vor deveni bursieri li se va scădea bursa ce se va da de Minister din taxele dela punctul I.

Caransebeș, la 13 Septembrie 1945.

Director,
Orzescu Ilie

Secretar,
Popovici Ioan

DOMNULE PROCUROR,

Subsemnatul Gheorghe Gridenoc, Șeful Secției de Întreținere C. F. R. Caransebeș, în baza dispozițiilor Legii Nr. 889/1940 publ. în M. O. Nr. 295 din 14 Decembrie 1940, Vă rog să binevoiți a dispune reconstruirea actelor mele de stare civilă de naștere și căsătorie.

M'am născut la 9 Aprilie 1901 în comuna Glinjeni Jud. Bălți, părinți Iacob și Sofia.

M'am căsătorit cu Victoria Stanislava Saidel la 20 August 1922, soția născută la 7 Maiu 1901 în Bălți, părinți Ion și Sofia.

Depun o copie autentică a livretului meu militar și o copie autentică a statutului meu de serviciu, în care acte sunt cuprinse datele de mai sus.

Vă rog să binevoiți a dispune cele legale.

Primiți, Vă rog Domnule Procuror, considerarea deosebită a mea.

ss. **Gridenoc Gheorghe**